



Høgskulen på Vestlandet

Bacheloroppgave

BLU-BACH15

Predefinert informasjon

Startdato:	04-01-2019 09:00	Termin:	2018 HØST
Sluttdato:	11-01-2019 14:00	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	Bacheloroppgave	Studiepoeng:	15
SIS-kode:	203 BLU-BACH15 1 BOPPG 2018 HØST		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Kandidatnr.: 24

Informasjon fra deltaker

Tittel *: De voksne sin rolle i barns lek

Antall ord *: 11203

Tro- og loverklæring *: Ja

Jeg bekrefter at jeg har Ja registrert oppgavetittelen på norsk og engelsk i StudentWeb og vet at denne vil stå på vitnemålet mitt *:

Gruppe

Gruppenavn: (Anonymisert)

Gruppenummer: 5

Andre medlemmer i gruppen: 34

Jeg godkjenner avtalen om publisering av masteroppgaven min *

Ja



Høgskulen
på Vestlandet

BACHELOROPPGAVE

De voksne sin rolle i barns lek
The adult role in children's play

Navn: Celine Aaserud Hystad og Amanda Bjørnberg
Reddington

BLU-BACH15

Avdeling for lærerutdanning og kulturfag

Veileder: Liv Ingrid Fjellanger

Innleveringsdato: 11.01.2019

Vi stadfester at arbeidet er selvstendig utarbeidet, og at referanser/kildehenvisninger til alle kilder som er brukt i arbeidet er oppgitt, jf. *Forskrift om studium og eksamen ved Høgskolen på Vestlandet, § 10*



Høgskulen
på Vestlandet

De voksne sin rolle i barns lek

”Hva uttrykker fem-åringene i barnehagen om lek og de voksne sin rolle i leken?”

Forord

Vi vil gi en oppmerksomhet og en stor takk til vår veileder Liv Ingrid Fjellanger for at hun har stilt opp og gitt oss god veiledning gjennom hele vår forskningsprosess. Liv Ingrid har vært en veldig god støtte for oss gjennom arbeidet med denne oppgaven, og hun har alltid vært tilgjengelig både på e-post og telefon når vi har trengt det. Hun har også gitt oss gode konstruktive tilbakemeldinger slik at vi har fått muligheten til å forbedre oppgaven vår på best mulig måte.

Vi vil også takke informantene som har stilt opp til intervju, slik at vi fikk muligheten til å gjennomføre dette forskningsarbeidet vårt.

Celine Aaserud Hystad og Amanda Bjørnberg Reddington

Stord

19. desember 2018

Sammendrag

Målet for dette forskningsarbeidet er å få bedre kunnskap om og innsikt i lek og de voksne sin rolle i leken. Grunnlaget for at vi valgte dette temaet var vår interesse for lek og voksenrollen i leken. Siden vi har ulike erfaringer om hvor deltakende de voksne faktisk er i leken, ønsket vi å få mer kunnskap om dette ved å intervju 5-åringene i to forskjellige barnehager. Dette gjorde vi fordi vi var nysgjerrige på deres synspunkt rundt dette. Problemstillinga vår ble derfor: “Hva uttrykker 5-åringene i barnehagen om lek og de voksne sin rolle i leken?”.

Teoridelen vår er delt inn i åtte deler der vi presenterer teori og definerer begrep som er relevant for tema og vår problemstilling. Disse delene handler om lek, lek og læring, voksenrollen i leken, de voksne sin deltakelse i leken, voksnes lekekompetanse, lekens egenverdi, den kroppslige leken og medvirkning. Vi har brukt kvalitativ forskningsmetode for å få svar på problemstillinga vår, der vi gjennomførte to intervju med 5-åringene fra to forskjellige barnehager. Dette var fordi vi ønsket å få innsikt i hva barna uttrykte og for å få frem deres perspektiv.

Sentrale funn vi har gjort oss i forskningsarbeidet vårt er at det er forskjellig fra de to barnehagene hva barna uttrykker om hvor deltakende de voksne er i leken, og hvor deltakende barna ønsker at de voksne skal være. Noen barn uttrykte at de voksne var med å lekte, og at de også ønsket at de skulle være med. Andre barn mente at de voksne ikke var med å lekte, men at dette var greit fordi de var store nok til å leke selv.

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	7
1.1 Presentasjon av problemstilling og forklaring av begrep	7
1.2 Oppgaven sin oppbygging	8
1.3 Tidligere forskning.....	8
2.0 Teorigrunnlag	9
2.2 Teori.....	9
2.2.1 Lek	9
2.2.2 Lek og læring	10
2.2.3 Lekens egenverdi	11
2.2.4 Den kroppslige leken	11
2.2.5 Voksenrollen i lek	12
2.2.6 Voksnes lekekompetanse	13
2.2.7 Voksne sin deltagelse i lek	13
2.2.8 Medvirkning	14
3.0 Metode	14
3.1 Kvalitativ metode.....	15
3.2 Intervju av barn	15
3.3 Valg av informanter	17
3.4 Datainnsamling	17
3.5 Validitet, reliabilitet og feilkilder	18
3.6 Ethiske vurderinger.....	19
3.7 Negative og positive sider ved metoden	19
4.0 Analyseprosess og presentasjon av funn	20
4.1 Analyseprosess.....	20
4.2 Presentasjon av funn	21
4.2.1 Aktiviteter	21
4.2.2 Deltakende voksen	22
4.2.3 Ikke deltagende voksen	22
5.0 Drøfting	23
5.1 Aktiviteter barn	23
5.2 Deltakende voksen	25

5.3 Ikke deltagende voksen.....	27
6.0 Avslutning.....	29
Referanser.....	31
Vedlegg.....	32
Vedlegg 1	32
Vedlegg 2	33
Vedlegg 3	34

1.0 Innledning

I denne bacheloroppgaven har vi valgt å skrive om temaet lek og de voksne sin rolle i leken. Vi har valgt dette temaet på grunn av at dette er noe som interesserer oss, og fordi vi har erfart ute i barnehagen at det er forskjellig hvor deltakende de voksne er i leken. I denne oppgaven valgte vi også å gå ut å høre barna sine stemmer på bakgrunn av at vi synes mye av fagteorien bygget på de voksne sine stemmer. I teoridelen vår har vi hentet teori fra bøkene: “Små barns lek og samspill i barnehagen” og “Medvirkning til barns spontane lek” begge av Wolf, “Det viktigste er å få leke” av Öhman, “Lek for livet” av Olofsson, “Tilstedeværende voksne - medvirkende barn: Endringsarbeid i barnehagen” av Nordli og Thormodsæter, “Blikk for lek i barnehagen: Starte, verne og videreutvikle” av Melaas, ”Kroppslighet i barnehagen: Pedagogisk arbeid med kropp, bevegelse og helse” av Sandseter, Hagen og Moser, og ”På spor etter leken: Lek under moderate forhold” av Rasmussen. Målet med oppgaven er å finne ut hva barna uttrykker om leken og de voksne sin rolle i lek. Vi har derfor valgt å intervju barn i to forskjellige barnehager rundt dette temaet.

1.1 Presentasjon av problemstilling og forklaring av begrep

Vi brukte litt tid før vi klarte og komme frem til en problemstilling som vi følte passet til vårt tema. Vi valgte å rette problemstillingen vår mot de eldste barna i barnehagen. Etter litt frem og tilbake endte vi opp med denne problemstillingen: “Hva uttrykker fem-åringene om lek og de voksne sin rolle i leken?”

I problemstillingen vår har vi brukt begrep som lek og voksenrollen i leken. På bakgrunn av dette ville vi forske på hva barna uttrykte om leken som er i barnehagen og hva de legger i begrepet lek. Siden lek er så stort og omfattende tenkte vi at det kunne bli interessant å finne ut hva barn selv uttrykker om begrepet uten de voksne sin innblanding. Videre i problemstillingen vår bruker vi også begrepet voksenrollen. Vi ønsket å få mer kunnskap om hva det innebærer og være en deltakende voksen i barns lek, ettersom vi ikke fant så mye teori og forskning på dette område på forhånd.

1.2 Oppgaven sin oppbygging

Vi har bygd opp oppgaven vår i 6 hovedkapitler. Kapittel 1 består av en innleiing der vi presenterer oppgaven vår, forklarer begrep og grunngir valg av tema. Neste kapittel består av en teoridel. Her har vi valgt ut relevant teori ut fra tema og problemstilling, og har vært innom begreper som lek, voksenrollen i lek og de voksne sin deltakelse i leken. I kapittel 3 har vi gjort rede for forskningsmetoden vi har brukt. Vi har her blant annet skrevet litt om valg av informanter, prosessen rundt intervjuene og etiske vurderinger. Kapittel 3, altså metodekapittelet vårt har blitt en stor del av oppgaven vår på grunnlag av at vi valgte å bruke barneintervju som metode, noe som resulterte i at vi måtte forklare en del rundt det å bruke barneintervju. I kapittel 4 har vi skrevet om vår analyseprosess og lagt frem empirien vår. I kapittel 5 går vi over til drøftingsdelen, der vi skal drøfte resultatene våre opp mot teori og egne tanker og meninger. Til slutt vil vi avslutte oppgaven vår med en konklusjon, der vi svarer på problemstillingen vår.

1.3 Tidligere forskning

Å finne tidligere forskning rundt vårt tema og vår problemstilling viste seg og være vanskeligere enn vi hadde trodd. Vi søkte på de voksne sin rolle i leken både på nettet og på biblioteket sine sider men det var veldig lite som var relevant for vår oppgave. Da vi skulle søke etter forskningsartikler synes vi det virket som det var nedprioritert av forskere å forske på dette som har med lek og de voksne sin rolle i leken. Det samme gjaldt for forskning som baserte seg på bruken av barneintervju som metode.

I boka “Barndom i barnehagen” fant vi en forskningsartikkel om å verdsette barns lek som er skrevet av Einar Sundsdal og Maria Øksnes. Denne artikkelen handler om ulike syn på barns lek og hvordan vi verdsetter leken til barna. I 2013 gav FNs komitè ut en generell kommentar til barnekonvensjonen artikkel 31, og spørsmål om hvordan vi vurderer barns lek ble da på nytt aktualisert som et sentralt tema. I barnekonvensjonen artikkel 31.1 står det at “Partene anerkjenner barnets rett til hvile og fritid og til å delta i lek og fritidsaktiviteter som passe for barnets alder og til fritt å delta i kulturliv og kunstnerisk virksomhet” (Sundsdal og Øksnes, 2017, s. 51). Medlemslandene i FNs komitè for barn rettigheter ble oppfordret til å rapportere tilbake til komitéen det de har gjort for å fremme gjennomføringen av artikkelen 31, noe som betyr at det er forventet at den generelle kommentaren skal bli fulgt opp med konkrete tiltak. Barne -og likestillingsdepartementet sendte i 2016 Rapport om Norges gjennomføring av FNs

barnekonvensjon til FNs komité, og der var ikke lek et tema. Dette kan enten forklares som at rapportering av tiltak ikke har blitt gjennomført, eller at det faktisk ikke har vært noen tiltak å rapportere (Sundsdal og Øksnes, 2017, s. 50 og 51).

2.0 Teorigrunnlag

For å finne svar på vår problemstilling ”Hva uttrykker 5-åringene i barnehagen om lek og de voksne sin rolle i leken?” syntes vi at det er vesentlig å trekke frem begrep som lek, lekens egenverdi, de voksne sin rolle i leken og hvilke betydning det kan ha for barn at voksne er deltakende i leken. Teorien vi kommer til å presentere vil være teori som vi mener er relevant for vår forskning og den skal være et hjelpemiddel for å få til en strukturert drøfting.

2.1 Styringsdokument

Vi kan lese i rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver at barnehagen skal være en plass der leken skal ha en sentral rolle og det er viktig at barnehagen gir rom og tid for at barn skal kunne oppleve ulike former for lek. Det blir også hevdet at ”Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring”. Den egenverdien leken har skal anerkjennes, og leken skal ha en sentral plass i barnehagen. Å være deltakende voksen kan foregå på forskjellige måter. Man kan både være med i selve leken, være observatører på siden av leken og være den som setter i gang lek med barna. I Rammeplanen for barnehagen står det at den egenverdien som leken har skal anerkjennes, og at personalet skal bidra til at leken har en sentral plass i barnehagen. Det blir også hevdet at barnehagen skal gi rom for forskjellige leker både ute og inne, og at barnehagen skal inspirere til dette (Utdanningsdirektoratet, 2017, s. 20). I barnehageloven (2005) står det at barnehagen skal samarbeide barnas hjem om å ivareta deres behov for omsorg og lek.

2.2 Teori

2.2.1 Lek

Wolf (2017, s. 26) mener at det er viktig at de voksne i barnehagen har nok kunnskaper om lek for at vi skal kunne oppdage hva barn selv opplever og oppfatter som lek og for at vi skal kunne ivareta barn sin rett til lek i barnehagen. Barn kan ha ulike oppfatninger om hva lek er men Wolf (2017, s. 41) hevder at for barn er lek en måte å være på, en måte å uttrykke seg på, en

livsform og en måte de kan være med hverandre på. Öhman (2012, s. 76) påpeker at leken er frivillig og at barn trenger og leke fordi de gjennom lek kan skape mening og fordi lek er morsomt og gøy.

Begrepet lek er et veldig stort begrep som strekker seg i mange ulike former og retninger og det kan være vanskelig og beskrive konkret hva lek er. Wolf (2014, s. 14) beskriver lek som et stort og universelt fenomen som kan ha ulike former og innhold som vil være kulturelt betinget. Altså ut i fra vår kulturelle ståsted vil man tilnærme seg leken på forskjellige måter og en vil gi leken betydning og verdi ut i fra vår kulturelle bakgrunn. Videre påpeker Wolf (2014, s. 14) at gjennom lek opplever, erfarer og uttrykker barn seg gjennom ulike uttrykksformer i de omgivelsene de befinner seg i. Gjennom at vi som voksne har et syn på barn som lekende mennesker vil vi kunne støtte og forstå barn sine uttrykk både direkte og indirekte (Wolf, 2014, s. 14). Et viktig faktum innenfor lek som Wolf (2014, s. 17) nevner handler om de voksne sine holdninger, fokus og forståelser av leken og hvilke betydning dette vil ha for barnet sin lek og for hvordan vi voksne forholder oss til barns lek.

2.2.2 Lek og læring

Wolf (2017, s. 40) påpeker at et viktig aspekt ved leken, er lekens læringsarena. Det at leken betyr mye for barns utvikling og læring, er det stor enighet om. Når barns spontane lek oppstår, lærer de mer om den fysiske og sosiale verden enn i en akademisk setting. Noe som kan begrense barns læring er dersom en barnehagelærer gir barna instruksjoner. Istedenfor å utforske muligheter på egenhånd, vil barna da kun lære seg det ene riktige svaret eller løsningen. Gjennom egen utforskning og lek i samspill med andre barn og engasjerte voksne, lærer barn både mest og best. Barn risikerer å lære mye om andre, seg selv og om verden rundt seg, mens de utforsker, leker og har det gøy. Personalet i barnehagen kan ta vare på og fremme egenverdien leken har og dens verdi og betydning for barnas læring, ved å berike, bekrefte og beskytte barna sin spontane lek (Wolf, 2017, s. 40).

Hva barn lærer gjennom lek, blir ofte fokusert på i pedagogiske sammenhenger. Hvilke læringsutbytter barna har i leken og hva barn lærer gjennom ulike former for lek og, blir undersøkt og beskrevet utfra voksenperspektivet. Ut fra en slik tilnærming, er det viktig å være bevisst på at vi risikerer å forholde oss instrumentelt til leken. Det vil si at leken kan risikere å kun bli en metode for at barn skal lære. Vår forskning kan derfor være viktig, fordi vi gjør vår forskning ut i fra et barneperspektiv. Viktige forståelser for leken som barns uttrykksform og

livsform, vil ikke bli ivaretatt dersom leken blir et instrument vi bruker som metode for læring. For at vi voksne kan forholde oss mer reflektert og bevisst på måter som fremmer barns leke – og læringsprosesser, må vi tydeliggjøre hvilke forståelser og syn for læring vi knytter til barns lekeprosesser (Wolf, 2014, s. 21 og 22).

2.2.3 Lekens egenverdi

Öhman (2012, s. 100) hevder at en av lekens egenverdier, er at barn leker fordi de synes det er gøy. Ofte svarer barn at ”det bare er sånn” når det blir stilt spørsmål til hvorfor de leker. Leken gir barna en slags tilfredsstillelse og glede, og selv om barn leker tema som er alvorlige, sier de at leken er morsom. En annen egenverdi er at når barn nærmer seg hverandre for å leke, så smiler de og ler til hverandre. Det blir nemlig skapt en velværefølelse, der opplevinga av selve leken står i sentrum. Hvordan barn ser på verden akkurat her og nå, bli uttrykket i leken. Barn leker utfra tidligere erfaringer, interesser og det de vet noe om. Barn kan også leke det de er redde eller bekymret for, eller noe de vil vite mer om. Barn leker det som de kjenner til (Öhman, 2012, s.100).

Egenverdien i lek vil være med å bidra til barns helse og velvære. Når barn leker utfordrer de kreftene de har i kroppen, og er ofte mye i bevegelse. Det å mestre ting gjennom leken blir en nytelse for barna, og dette kan motiverer barna til å leke mer. Barn blir flinkere til å leke dersom de får mulighet til å leke mye, og de som kjenner hverandre godt, og som er flinke til å leke, kan dag etter dag fortsette leken sin. Selv om det er lenge siden de har sett hverandre sist, klarer de fortsatt å gjenoppta leken når de ser hverandre igjen (Öhman, 2012, s.100-101).

2.2.4 Den kroppslige leken

Den kroppslige leken innebærer ofte at barna har en høyere puls enn vanlig og den blir ofte sett på som vilter. På grunn av at den kroppslige leken ofte innebærer mye bruk av kroppen blir denne leken ofte stoppet av de voksne i barnehagen og barna får beskjed om å finne på noe annet. Den kroppslige leken er viktig for at barn skal kunne få utfolde seg og for at de skal utvikle seg motorisk. Det er derfor viktig at de voksne er med på å støtter den kroppslige leken. Gjennom den kroppslige leken lærer barn å være sosiale med andre og de lærer om sin egen kropp og miljøet rundt dem (Osnes & Skaug, 2015).

Kaotisk lek får de voksne i barnehagen til å sette grenser for leken og ofte velger de å gripe inn og stoppe det barna driver med. Personalet kan foretrekke leker som er rolige fremfor de leken som ofte blir utøvd med støy og som for de voksne virker som kaotiske. Barna har en trang for å bevege seg og denne trangen må få lov til å komme ut uten at de voksne føler at de må ha kontroll over det. For at de voksne i barnehagen skal ha kontroll over hva som blir kaotisk og ikke, finner man ofte regler i barnehager som om at det ikke er lov til å springe inne og at en er nødt til å bruke innestemme når en er inne (Kibsgaard & Sandseter, 2013, s.67). Leken er sosial og barn lærer seg normer og regler som er viktige for barnet videre i livet. Gjennom at barna driver med tradisjonsleker som regelleker, sangleker og spill lærer de gjennom sin kroppslige væremåte å være kreative, sosiale og det å ha respekt for andre (Kibsgaard & Sandseter, 2013, s.71). Den kaotiske og ville kroppslige leken og den mer tradisjonelle regelleken er begge viktige for at barn skal få utfolde bevegelsesbehovet som de har. Det er derfor viktig at personalet i barnehagen legger til rette for og anerkjenner barns behov for å bevege seg, og at de voksne i barnehagen integrerer leketradisjoner og bevegelseslek inn i barnehagen sin hverdag (Kibsgaard & Sandseter, 2013, s.78).

2.2.5 Voksenrollen i lek

Hvordan de voksne støtter eller deltar i barns lek vil være avhengig av hvilke kunnskaper de voksne har. Det finnes ikke noe fasitsvar på hvordan voksne velger å støtte barn i deres lek mener Vedler (2007) sitert i Melaas (2013, s.154) men det vil være viktig med rett fagkunnskap om lek slik at de voksne klarer å støtte leken på rett måte. Melaas (2013, s.154) viser til noen kategorier når det gjelder de voksne sin rolle i leken. En av disse kategoriene går ut på at den voksne deltar i leken ved å mer eller mindre styre leken på grunnlag av bestemte mål. Videre kan vi lese om de uengasjerte voksne som bare deltar i leken ved å bryte opp konflikter. Melaas (2013) fortsetter med å skrive om voksne som bare er observatører ved barns lek men samtidig viser de sin tilstedeværelse ved å gi barna støttende blikk. De voksne som støtter leken gjennom fysisk miljø og materiell kaller Melaas (2013) for tilretteleggere. Til slutt mener Melaas (2013) at de er i en posisjon som veileder eller deltaker at de voksne deltar i leken som en egen rolle.

Et viktig element å få med når en snakker om de voksne sin rolle i leken er at det er viktig at den voksne ikke forstyrrer eller deltar på en negativ måte når barn leker (Öhman, 2012, s.240). Videre skriver Öhman (2012) at dersom de voksne legger seg opp i barns lek eller dirigerer hvordan barna skal gjøre ting, kan dette få negative konsekvenser som at barna ikke vil at de voksne skal være tilstede under leken. I følge Öhman (2012, s.241) er det viktig for

relasjonsbygging at den voksne klarer og være lydhør ovenfor barnet i leksituasjoner slik at barnet føler at det oppstår en anerkjennende kommunikasjon.

2.2.6 Voksnes lekekompetanse

I boka til Öhman (2012, s. 239) kan vi nok en gang lese om viktigheten av de rette kunnskaper om lek for at den voksne skal klare å ta del i leken til barna. I følge Öhman (2012, s. 239) må de voksne sette seg inn i hver enkelt leksituasjon og det er viktig at den voksne har et variert og rikt kunnskapsområde om hva slags behov og interesser barna har i de ulike leksituasjonene. De voksne i barnehagen har et ansvar når det kommer til barns lek i barnehagen som går ut på å være oppmerksomme, og de skal ha kunnskap om hvordan de kan lage gode lekebetingelser for barna. Ikke alle barn trenger inspirasjon fra de voksne når det kommer til lek, men det er noen barn som har et større behov for inspirasjon og støtte fra de voksne når det leker. De voksne i barnehagen kan støtte barna ved å skaffe seg kompetanse og kunnskap om hvordan å være i dialog med barna under lek, vise barna spennende materiell som de kan ta i bruk eller komme med inspirasjon til fantasilek (Winther-Lindqvist, 2014, s. 88).

For at personalet i barnehagen på best mulig måte kan støtte barns lek er det viktig at de har nok kompetanse til å kunne gjenkjenne forskjellige former for lek. De voksne i barnehagen kan ofte ha en tendens til å kalle alt barn gjør for lek, noe som ikke alltid stemmer. For personalet kan de se ut som barna leker mens de barna egentlig gjør er å lete etter noen å leke med, de venter, de observerer andre og de prøver å finne på noe å gjøre på. På grunnlag av dette er det derfor viktig at de voksne har kompetanse om bestemte former for aktiviteter for å finne ut hva barna liker å gjøre på (Winther-Lindqvist, 2014, s. 89).

2.2.7 Voksne sin deltagelse i lek

Mange nøler med å gå inn i leken med barna, fordi de frykter å forstyrre det som skjer. Ifølge psykoanalytisk barnepsykologi kan leken være en måte å leve ut konflikter på, og fordi dette kan være av stor verdi for barnet, våger ikke de voksne å røre ved leken (Olofsson, 1993, s. 127). For at leken skal utvikles, er de voksnes rolle viktig. Barnas lek vil bli både rik, velutviklet og variert dersom de voksne introduserer forskjellige former for lek, og dersom de selv er med i leken. De aktive voksne kan gå inn i leken til barna på lekens vilkår, og kan da utvikle og utvide temaet i leken uten at det blir for dominerende (Olofsson, 1993, s.138). Olofsson (1993, s.126) legger vekt på at det er viktig at den voksne som deltar i lek beskytter

og verner om leken til barna, dette gjelder spesielt som-om leken. De voksne trenger ikke alltid å være deltakende i selve leken for å vise at de er tilstede i rommet og kan være deltakende dersom det trengs. I følge Olofsson (1993) er det noen barn som trenger den støtten av å vite at de er voksne tilstede i rommet når de leker, for at de skal klare å holde seg rolige. På denne måten er den voksne deltakende i rommet selv om en kanskje ikke er med i selve leken som foregår. Gjennom studier av barns rollelek har en funnet ut av at i mange barnehager der de voksne ikke er deltakende blir leken kortvarig og at barna ikke klarte å utnytte de muligheten som var tilstede (Olofsson, 1993, s.127). Barns lek kan bli stanset og begrenset dersom personalet har mange grenser. I stede for å stoppe barna sin lek, kan personalet heller diskutere hvor grensen skal gå ved å se an situasjonen og konteksten. Personalet må jobbe med å holde seg selv fast og legge til rette for at det uforutsigbare og spontane kan skje, og tillate barna å få lov (Wolf, 2017, s. 119).

2.2.8 Medvirkning

Gjennom å drive med medvirkning i barnehagen skal barna lære seg å ta hensyn til egne og andre sine behov og de skal føle at de er med i å ta del i et større fellesskap (Nordli & Thormodsæter, 2011, s.50). De voksne er nødt til å legge til rette for at barn skal få medvirke i barnehagen og det kan de voksne gjøre i situasjoner som lek, samtale uformelle og formelle aktiviteter (Nordli & Thormodsæter, 2011, s.55). Voksne må prøve å forstå barns perspektiv, og ta det de sier på alvor. Barn uttrykker seg på mange forskjellige måter, og de voksne må prøve å forstå dette. Det er i den voksnes tanke at medvirkning begynner, og dette kan være både krevende og utfordrende. Samtidig er det svært viktig i møte med barn (Nordli & Thormodsæter, 2011, s.54). Nordli og Thormodsæter (2011, s.55) påpeker at barn må få lov til å komme med sin mening dersom de skal få muligheten til å være delaktige og det er viktig med voksne som er aktivt lyttende. Barna vil speile seg i de voksne som er i barnehagen og det er derfor viktig at de som jobber i barnehagen er gode rollemodeller når det kommer til medvirkning i barnehagen (Nordli & Thormodsæter, 2011, s.56).

3.0 Metode

Når man skal drive med forskning skiller man ofte mellom to datainnsamlingsmetoder som vi kaller for kvalitativ og kvantitativ. Den kvantitative metoden er en metode som viser seg å være effektiv når det handler om å samle inn svar fra mange personer samtidig, og denne metoden handler ofte ut i fra spørreskjema (Postholm & Jacobsen, 2016, s.42). I følge Postholm &

Jacobsen (2016, s.43) er den kvalitative metoden mer åpen for at empirien kan tale for seg selv og i den kvalitative metoden blir det oftest brukt observasjon eller intervju.

3.1 Kvalitativ metode

Christoffersen og Johannessen (2012, s.17) mener at den kvalitative metoden er en fleksibel metode som åpner opp for tilpasninger og spontanitet underveis mellom forsker og deltaker. Videre skriver de at i den kvalitative metoden vil det være mulig og stille åpne spørsmål og deltakerne kan svare utfyllende og med detaljer. I det kvalitative intervjuet vil det også være mulig for intervjueren å respondere på hva deltakeren svarer og en kan også komme med oppfølgings spørsmål dersom noe er usikkert (Christoffersen & Johannessen, 2012, s.17).

Vi har valgt å benytte oss av den kvalitative forskningsmetoden i form av intervju for å samle inn data til vår forskning. Et viktig element i det kvalitative intervjuet er de personene som deltar i intervjuet får formulere svarene sine slik de selv ønsker (Løkken & Søbstad (2013, s.107). Grunnen for at vi har valgt den kvalitative metoden er fordi vi ønsket å få mest mulig detaljerte og konkrete svar på spørsmålene som vi hadde valgt ut til vårt intervju. Med tanke på at vår problemstilling handler om hva barn uttrykker om de voksne sin rolle i leken, vil det være et viktig element i vår forskning at vi får et mest mulig innblikk i barna sin indre verden. Løkken og Søbstad påpeker at ved å bruke barneintervju kan vi få et større innblikk i hva barna tenker og føler (Løkken & Søbstad, 2012, s. 104). Med dette i tankene har vi valgt å ta i bruk barneintervju som vårt verktøy i vår forskning. Etter å ha gjennomført barneintervjuene satt vi igjen med erfaringer om at det gikk bra å bruke dette som verktøy i vår forskning.

3.2 Intervju av barn

Man kan stille seg spørsmål om hvor viktig det er at barn og intervjuer kjenner hverandre før intervjuet i en forskningssammenheng. Noe som har blitt mye kritisert, er forskning hvor man tar barna ut av miljø som de allerede er kjent med, og å plasserer de sammen med voksne som de ikke kjenner til. Undersøkelser med barn bør skje i trygge omgivelser og i et miljø der barna hører til og føler seg trygge. Resultatene vil bli ulike avhengig av om situasjonen rundt barnet er ukjent eller kjent (Eide & Winger, 2003, s. 73). For at barna skulle føle seg mest mulig trygge under intervjuet, valgte vi på forhånd av intervjuet å være en dag i barnehagen, slik at de kunne

bli kjent med oss. Vi valgte også å gjennomføre selve intervjuet inne på avdelinga der barna hører til, fordi dette er et miljø de er kjent med fra før.

Barnas tilstand og interesse kan påvirke utfallet av et barneintervju. Det vil være meningsløst å intervju barn som er trøtte og uopplagte, samtidig vil det å plage barna på en slik måte være uetisk. Når man planlegger intervju med barn, bør man også tenke på at intervjuet skjer på et tidspunkt der det ikke skjer noe annet spennende. Barn sine interesser spiller inn ved at det vil være ugunstig å intervju barn som egentlig skulle ønske de var en annen plass, for å delta på andre aktiviteter (Eide & Winger, 2003, s. 76). Vi valgte å ha intervjuet tidlig på dagen mellom frokost og lunsj, fordi vi tenkte at barna på dette tidspunktet var mest opplagte. For at andre barn ikke skulle være en distraherende faktor under intervjuet, valgte vi derfor å gjennomføre det mens de andre barna var ute. Vi opplevde under begge intervjuene at barna etterhvert ble utålmodige og mer opptatte av andre ting som var i rommet enn det vi hadde tenkt til å spør barna om. På grunn av dette endret vi måten vi spurte spørsmålene på, og fikk da barnas oppmerksomhet tilbake.

Før et barneintervju må intervjueren gjøre avtaler med barnet, og innledningen i intervjuet må ses i sammenheng med dette. Dersom man i starten av intervjuet kommer skjevt ut, kan det være vanskelig å komme seg på rett kurs igjen. Den kritiske fasen i barneintervjuet er de første fem minuttene, da det i begynnelsen av intervjuet er avgjørende om det vil bli vellykket eller ikke. Det er viktig å tenke på at det er barna sine tanker som er viktige i intervjuet, og at det er dette intervjueren ønsker å vite noe om. Siden det er barnet som sitter på svaret, er det viktig å fortelle innledningsvis i intervjuet at det ikke går an å svare noe galt. Det vil være ekstra viktig å skape en relasjon som er anerkjennende i innledningen av intervjuet, nettopp fordi det er her stemningen og tonen blir lagt (Eide & Winger, 2003, s.76-77).

Hovedspørsmålene i intervjuet blir angitt i intervjuguiden. For at intervjueren og barnet skal føle seg fri til å komme med innspill, skal disse hovedspørsmålene være åpne. For at barna skal forstå spørsmålene som blir stilt, må de bli formulert på en enkel måte. Noe som ser ut til å fungere godt i forhold til barn, er å innlede spørsmål med ”hva” eller ”hvordan”. Det blir også stilt krav om at spørsmålene skal være interessante og gi mening for barnet. Barn kan lett bli umotiverte til å fortsette et intervju dersom spørsmålene er for vanskelige. For at intervjuet ikke skal bli for slitsomt for barnet, bør man derfor veksle mellom lette og vanskelige spørsmål. På denne måten vil de også kunne oppleve å mestre situasjonen (Eide & Winger, 2003, s. 77-80).

Det vil være spesielt viktig å avslutte intervjuet på en god måte når det er barn som er informantene. Barna har utlevert seg til oss ved å involvere oss i sine opplevelser, tanker og erfaringer, samtidig som de har gitt oss mye av sin tid. Dette krever at vi gir de tilbakemeldinger og en stor takk for det de har bidratt med. Det er også viktig å fortelle barna at svarene de har gitt har vært gode og nyttige, og at de har gitt oss mange interessante tanker. Noen velger å bruke lydopptak eller video under intervjuet, og dersom dette blir tatt i bruk, kan man tilby barna å se eller høre på dette. Det vil da bli naturlig å snakke med barna om hvem andre som skal høre på dette, og fortelle at de skal få være med å bestemme dette (Eide & Winger, 2003, s. 83 og 84). Siden vi brukte lydopptak, valgte vi at etiske grunner å informere barna om dette før vi satte i gang med intervjuet. Vi forklarte at det bare var oss to som skulle høre intervjuet i etterkant, og at de også kunne få høre dersom de ønsket det.

3.3 Valg av informanter

Våre informanter var barn i alderen fem år. I den første barnehagen vi var i, intervjuet vi tre barn i alderen fem år. Disse barna var kjent for en av oss studenter på grunn av tidligere praksis i denne barnehagen. Fordi den ene studenten hadde litt kjennskap til barna fra før tenkte vi at det kunne være positivt for vår oppgave fordi barna hadde et kjent ansikt å snakke til. Vi valgte også å ha et til intervju i en annen barnehage der vi intervjuet tre andre femåringer. Dette gjorde vi fordi vi innså at vi hadde for lite empiri etter å bare hatt et barneintervju. Siden vår oppgave går ut på ”hva uttrykker fem-åringene i barnehagen om lek og de voksne sin rolle i leken”, var det betydningsfullt for vår oppgave at vi valgte å ha intervju med barna slik at vi kunne få frem barna sine stemmer. Gjennom å ha intervju med barna kunne deres meninger komme frem på den måten de selv valgte å uttrykke dem på.

3.4 Datainnsamling

Når vi hadde kommet frem til hvilken problemstilling vi skulle ha og at vi ville bruke barneintervju som metode tok vi kontakt med en tidligere praksisbarnehage for å høre om vi kunne få lov til å intervju noen av de eldste barna i den barnehagen. Vi kontaktet styrer i barnehagen og pedagogisk leder på avdelingen for de eldste barna. Deretter avtalte vi et passende tidspunkt for intervjuet. Et ønske fra oss til den pedagogiske lederen på avdelingen var at hun skulle velge ut hvilke barn som egnet seg best til barneintervjuet med tanke på at hun hadde mer kunnskap enn oss om hvilke barn som var interessert i å snakke med oss. Før vi

kunne intervju barna måtte vi sende ut et samtykkeskjema til foreldrene til de barna som skulle være med i intervjuet. Etter at vi hadde fått samtykke fra foreldrene kunne vi intervju barna. Barna som var med i intervjuet fikk på forhånd vite hva tema for intervjuet var, men de fikk ikke vite hvilke spørsmål som skulle bli tatt opp. Grunnen for at vi ikke gav ut spørsmålene på forhånd var fordi vi ville se under intervjuet hva barna uttrykte der og da. På forhånd hadde vi laget en intervjuguide med mest mulig åpne spørsmål slik at barna skulle få lov til å svare så åpent som mulig. Under intervjuet merket vi raskt at vi måtte improvisere med en del nye spørsmål da barna ofte svarte utenfor tema.

I etterkant av det første intervjuet, så vi at vi trengte mer data. Vi valgte derfor å kontakte en barnehage til for et nytt intervju. Etter å ha fått godkjenning av styrer til å gjennomføre intervjuet, leverte vi ut infoskriv til barnehagen og sendte ut samtykkeskjema til foreldrene. Deretter avtalte vi tidspunkt for når vi kunne gjennomføre intervjuet. Vi fikk dessverre ikke tid til å være en dag i barnehagen for å bli kjent med barna før dette intervjuet, men den ene studenten har jobbet der tidligere, og var dermed kjent med noen av barna.

3.5 Validitet, reliabilitet og feilkilder

Validitet handler om gyldighet, altså hvor relevant eller godt data representerer fenomenet som blir undersøkt. Validitet handler derfor om i hvilke grad dataen vi samler inn, har relevans for problemstillingen vår og om vi klarer og få svar på det vi spør om i problemstillingen. Reliabilitet betyr pålitelighet, og kan knyttes til nøyaktighet av data (Christoffersen & Johannessen, 2012, s.23-24). Forenklet kan en si at reliabiliteten handler om at det er viktig å være nøyaktig og korrekt når vi skal samle inn data. Vi valgte å ta opptak av vårt intervju slik at vi var sikker på å få med alt som ble sagt når vi i senere tid skulle transkribere intervjuet. Dette har vært med på å styrke reliabiliteten i oppgaven vår fordi vi kunne gå tilbake å høre på opptaket dersom vi var usikre på hva som hadde blitt sagt.

Noe som derimot kan svekke reliabiliteten i oppgaven vår med tanke på at vi valgte å bruke barneintervju som metode, er at barna kan komme med motstridende utsagn. En mulig feilkilde som kan oppstå når man bruker barneintervju som metode kan være at barna velger å svare det som de tror du som intervjuer vil høre eller at de kan bli påvirket av hverandre. Det kan også oppstå kommunikasjonsproblemer og misforståelser underveis i intervjuet som også kan være mulige feilkilder.

3.6 Etiske vurderinger

Når en skal drive med forskning er det viktig at en tar stilling til etiske vurderinger. I følge Christoffersen og Johannessen (2012, s.41) er det veldig viktig at den eller de som skal delta i en forskning velger frivillig å delta, og dersom personene av en eller annen grunn skulle trekke seg fra forskningen må man godta dette. Dersom en velger å bruke barn i sin forskning, noe som vi har valgt gjennom å bruke barneintervju, påpeker Christoffersen og Johannessen (2012, s.45) at det er foreldrene som samtykker på vegne av barna. Det var derfor viktig for vår forskning at vi fikk ut et samtykkeskjema til foreldrene til de barna som skulle delta i vårt intervju. Christoffersen og Johannessen (2012, s.74) skriver at et forskningsetisk prinsipp er at det ikke skal være mulig å kunne kjenne igjen enkeltpersoner som har tatt del i intervjuet og at alt skal være anonymisert. Vi har derfor i forkant av intervjuet vårt informert barna, foreldrene og de voksne i barnehagen at barna som skal delta i intervjuet skal forbli helt anonyme og at det bare er alderen til barna som vil bli nevnt av personopplysninger i vår forskning. Med tanke på at vi har valgt å ta opptak av intervjuet er det også viktig for oss å få frem at opptaket skal bli slettet når oppgaven er ferdig.

3.7 Negative og positive sider ved metoden

Det positive ved å bruke barneintervju som metode er at vi vil kunne få barna sine perspektiv på situasjonen uten at våres voksenperspektiv skal stå i veien for barna sine behov. Løkken og Søbstad (2013, s.116) hevder at ved bruk av barneintervju vil man kunne oppnå et subjektivt forhold til barnet. Ved å bruke barneintervju kan man sørge for at barn sine stemmer blir hørt og deres meninger og tanker kan nå frem på en annen måte enn dersom man for eksempel hadde valgt å observere barna eller hatt intervju med voksne om hva de trodde barna mente (Løkken & Søbstad, 2013, s.105).

I en intervjusituasjon blir voksen-barn-forholdet problematisert av mange forskere. Barnet kan bli den underlegne fordi det oppstår et maktforhold, og intervjueren kan lett bli identifisert med barnas foreldrene. Dersom intervjuet blir gjennomført i barnehagen, kan barnet også identifisere intervjueren med en førskolelærer. Dette vil virke inn på det forholdet barnet får til den som intervjuer. Barn har ulike erfaringer med voksne, og dette vil virke inn på hvordan samspillet i intervjuet blir. Noen barn har kanskje opplevd voksne som ikke har tid til å lytte, eller voksne som gir uttrykk for at deres meninger og opplevelser ikke er vesentlige for dem (Eide & Winger, 2003, s. 86 og 87). Før vi gjennomførte intervjuet vårt var vi opptatte av å formidle til barna

hva som skulle skje og hvorfor vi var der. Vi brukte en stund før intervjuet sammen med barna å forberedte dem på hva vi hadde tenkt å spørre dem om i intervjuet. Vi fikk positive tilbakemeldinger fra barna at de hadde lyst til å være med på intervjuet og vi følte ikke at det ble noe problematisk samspill mellom oss som intervjuere og barna.

4.0 Analyseprosess og presentasjon av funn

I denne delen vil vi først skrive om vår analyseprosess. Deretter kommer vi til å presentere tre funn som vi har gjort oss i empirien, som vi vil plassere under kategoriene: aktiviteter, deltakende voksen og ikke deltakende voksen.

4.1 Analyseprosess

Det første steget i vår analyse var når vi var ute i barnehagen og satt oss ned for å intervju barna. Barna virket spente på hva vi skulle spørre dem om og vi som studenter kjente oss litt nervøse men også spente for hvordan intervjuet skulle gå. Når vi satt oss ned sammen med barna tenkte vi gjennom tanker som: kommer barna til å svare på det vi spurte om? Kommer de til å bli distraheret av andre ting? Ville de heller være en annen plass enn her? Når vi kom i gang med intervjuet forsvant disse tankene kjapt da barna viste stor interesse ovenfor å snakke sammen med oss. Vi tenker at grunnen for at barna viste stor interesse for å bli med i intervjuet, kan være fordi tema lek er noe som engasjerer de fleste barn.

Det neste steget i vår analyse etter at vi hadde fullført begge intervjuene våre i de to forskjellige barnehagene, var å transkribere intervjuene. Ved hjelp av lydopptak kunne vi sette oss ned og skrive ned på dataen det som var blitt sagt i intervjuet. Ettersom begge intervjuene inneholdt mye snakk om tema som ikke var relevant for vår oppgave tok vi valget om å ikke skrive dette ned som en del av intervjuet. Men for å ikke kutte ut for mye av innholdet i intervjuet prøvde vi å transkribere så mye som mulig av det barna hadde sagt. Ved å bruke lydopptak som hjelpemiddel var det enkelt for oss å spole frem og tilbake dersom vi var usikker på hva barna hadde sagt.

Etter at vi hadde transkribert intervjuene brukte vi tre forskjellige farger for å kunne markere ut ting vi la ekstra godt merke til eller ting som dukket opp flere ganger. Etter at vi hadde markert med forskjellige farger valgte vi ut tre kategorier som vi ville gå mer i dybden på i vår data. Disse kategoriene ble: aktiviteter barn, deltakende voksen og ikke deltakende voksen. Og det

var disse tre kategoriene som ble våre funn i empirien. Etter at vi hadde markert de forskjellige kategoriene våre satte vi dem opp i en tabell for at det skulle bli lettere for oss å få en oversikt over hva barna fortalte om de forskjellige kategoriene. Siden vi hadde intervjuet to forskjellige barnehager valgte vi å sette opp en tabell for barnehage 1 og en ny tabell for barnehage 2.

4.2 Presentasjon av funn

4.2.1 Aktiviteter

I begge barnehagene startet vi intervjuet med å spørre barna hvilken leker de pleier å leke i barnehagen. I barnehage 1 svarte barna at de lekte leker som både var relatert til innelek og utelek. Inne pleide de å leke med dyr og magneter, de hadde egne vever som de vevde på og de likte å tegne. De likte også å bruke madrasser til å lage hytte av, og å leke mor og far. Barna snakket med stor begeistring når de fortalte at de pleide å lage hytte av madrassene. I tidligere praksis la den ene studenten merke til at de brukte mye materiell i denne barnehagen, som barna pleide å bygge mye forskjellig med. På grunn av dette spurte vi barna litt mer rundt dette tema. Barna svarte da at de pleide og bygge mye med klosser, puter, lego og andre "ting" som de kalte det. De var de voksne som hadde vist barna hvordan de kunne bygge med de forskjellige materialene. De fortalte også at de bygget hjem til dinosaurene, noe som de gav uttrykk for at de likte veldig godt. På uteområdet i barnehagen har de et fotballmål, og her brukte barna å spille fotball. Barna fortalte også at de hadde en ballbinge rett utenfor barnehagen som de av og til gikk bort til sammen med en voksen i barnehagen. De synes også det var gøy å klatre i klatrestativet og å sykle på syklene som var i barnehagen.

I barnehage 2 spurte vi barna hva de pleide å gjøre på i barnehagen og de svarte med en gang at de pleide å leke. Det var engasjerende svar som kom fra barna når de snakket om leken. De fortalte oss også navn på andre barn som de pleide å leke med når de var i barnehagen. I barnehage 2 svarte barna at de pleide å ha tradisjonsleker. De lekene som barna gav uttrykk for var leker som de pleide å leke ute. De pleide blant annet å leke politi og tyv, tikken og en, to, tre rødt lys. De fortalte at de likte godt å leke "slangetikken", noe som er en variant av vanlig tikken. Barna brukte her mye tid på å forklare oss hva denne leken gikk ut på, og fortalte også at de hadde lekt denne leken dagen før. Det virker som om barna synes dette var en spennende lek da de var begeistret når de svarte. Til sist fortalte barna at de likte å slenge seg i slengdissa som henger i et tre ute i barnehagen. Her pleide de voksne å være med for å lage fart.

4.2.2 Deltakende voksen

Når vi spør barna i barnehage 1 om de synes at de voksne pleier å være med dem å leke forteller barna oss at de liker at de voksne er med å leker. De sier at de voksne av og til er med, og at de pleier å være med på en spesiell lek. Vi spør da om barna husker hvilke lek dette er og de svarer at denne leken heter “fisken i det røde hav”. Videre forteller barna oss at de voksne noen ganger er med å leke mor og far, og at de av og til er med dem i klatrestativet. Barna gir uttrykk for at de synes er gøy når de voksne er med dem å leker. Barna sier at det jobber en mann i barnehagen og at han pleier og være med barna å spille fotball når de er ute å leker. Når barna nevner dette prøver vi å spørre barna litt mer utfyllende om han pleier å være med dem å leke ute og barna svarer da at det pleier han.

I barnehage 2 sier barna også at de vil at de voksne skal være med å leke. De forteller oss at de voksne som oftest leker med andre barn, og at de blant annet er med å leker en, to, tre rødt lys og slangetikken. Videre snakker de om hvor godt de liker å spille teater, noe som de voksne også er med på. Barna forteller oss at de voksne synger sammen med dem, og at spesielt den ene voksne må være med på dette fordi hun spiller gitar. Vi spør barna hvilken sanger de pleier å synge sammen med de voksne, og siden barnehagen har sin egen sang sier barna at det er denne de pleier å synge. Barna i barnehage 2 forteller oss at den ene voksne i barnehagen pleier og lage mat til førskolegruppa for å så servere dette gjennom vinduet til barna. De gir uttrykk for at dette er noe de synes er morsomt.

Etter å ha intervjuet barna i de forskjellige barnehagene, ser vi at det er felles for alle barna at de ønsker å ha de voksne med i leken. Vi kan ser også at det er forskjellig fra barnehage 1 og 2 hvor stor grad de voksne faktisk er deltakende i lek med barna. I barnehage 1 blir det sagt at de voksne er deltakende “noen ganger” og “av og til”, mens det i barnehage 2 blir gitt uttrykk for at de voksne nesten alltid er deltakende.

4.2.3 Ikke deltakende voksen

Når vi spør barna om de voksne er med på leken svarer barna i barnehage 1 flere ganger at de voksne ikke er med på leken. Deretter begrunner barna at de voksne ikke er med på leken fordi de ikke har lyst til å være med. Når vi spør videre hva de voksne gjør på mens barna leker får vi til svar at de voksne snakker i lag eller går rundt omkring. Vi prøver å spørre barna hva de

voksne sier når de blir spurt om å være med i leken. Da svarer barna at de alltid sier nei. Et av barna sier også at de aldri har vært med å lekt. Samtidig som barna gir uttrykk for at de voksne ikke er med på leken forteller også barna at de synes at det er greit at de voksne ikke er med dem å leker. Dette begrunner de med at de nå er blitt så store så det gjør ikke noe at de voksne ikke er med dem å leker fordi de klarer fint å leke selv.

I barnehage 2 svarer barna en del annerledes enn det barna i barnehage 1 gjorde. Når vi spør barna om hva de voksne gjør på når de ikke er med i leken får vi til svar at de voksne sitter å ser på mens barna leker. Svaret barna gir oss lyder ikke som om at det er noe negativt at de voksne ser på mens de leker men heller som at dette er en del av hverdagen i barnehagen. Videre forteller barna at dersom de voksne ikke er med å leker pleier de å kjede seg eller så lager de mat. Dette svaret her har heller ikke en negativ tone så vi får egentlig et inntrykk av at barna ikke tenker så mye over hva de voksne gjør på mens barna leker. Barna gir også uttrykk for at de synes at det er greit at de voksne ikke er med i leken.

5.0 Drøfting

I dette kapittelet skal vi drøfte de funnene vi har gjort oss opp mot teorigrunnlaget og våre egne tanker. Vi ønsker her å svare på problemstillingen vår: *“Hva uttrykker 5-åringene om lek og de voksne sin rolle i leken?”*. I denne delen kommer vi til å dra frem det som vi har presentert i teorigrunnlaget vårt og presentasjonen av funnene våre. Vi vil legge opp denne drøftingsdelen etter de underkapitlene vi la frem i funnene våre som er følgende: aktiviteter barn, deltakende voksen og ikke deltakende voksen. Under hver kategori har vi valgt å drøfte det som vi synes var mest relevant for vår problemstilling.

5.1 Aktiviteter barn

Som vi nevnte i teoridelen beskriver Wolf (2014, s.14) lek som et stort og universelt fenomen som kan ha ulike former og innhold som vil være kulturelt betinget. Barna i barnehage 1 og 2 forteller oss om hva de pleier å leke i barnehagen, og alle de forskjellige lekene barna gir uttrykk for at de pleier å leke har ulike former og innhold. I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det blant annet at barnehagen skal gi rom for at barna skal kunne oppleve ulike former for lek (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.20). Vi ser i empirien vår at barna leker alt fra rollelek, regelleker og finmotoriske aktiviteter som tegning og veving. Empirien her kan derfor forståes som at barna vi har samtalt med får oppleve ulike former for lek, noe vi synes er veldig

positivt. Wolf (2017, s.41) hevder at for barn er lek en måte å være på, en måte å uttrykke seg på, en livsform og en måte de kan være med hverandre på. Barna i begge barnehagene snakker om lek som noe gøy og noe som de pleier å gjøre sammen med de andre barna i barnehagen, sett opp imot teorien til Wolf (2017) kan vi dermed se at dette stemmer. Når vi spurte barna om lek forteller de oss navn på hvem de pleier å leke sammen med når de er i barnehagen. Av de barna som vi intervjuet gav alle uttrykk for at de hadde noen å leke sammen med når de var i barnehagen. Dermed kan dette forstås som at barna vi snakket med hadde alle noen som de kunne leke med, noe som vi tenker er viktig for barns livsglede i barnehagen.

Öhman (2012, s. 100) hevder at barn leker ut i fra det som interesserer dem og ut i fra tidligere erfaringer. I empirien vår ser vi flere plasser at barna i barnehage 1 snakker om at de pleier og bygge forskjellige ting ved bruk av material. Vi kan også høre at barna gir uttrykk for at dette er noe som de liker å gjøre på ved at barna bruker engasjerte stemmer. Barna forteller oss at det er de voksne som har vist dem hvordan de kan bygge forskjellige ting og det er her de tidligere erfaringene som Öhman (2012) nevner, kommer inn i bildet. På den ene siden kan man her tenke seg at barna bygger med material fordi de voksne har vist dem hvordan de skal gjøre det. På den andre siden kan dette tolkes som at barna gjør det fordi de voksne har vist dem, og ikke fordi de selv har lyst. Men på grunn av at barna viser oss begeistring ovenfor det å bygge med material, tolker vi det som positivt at de voksne har gitt barna erfaringer som de selv har valgt å ta med seg videre i leken. Dette kan vi blant annet se igjen i empirien vår der barna forteller oss at de bygger hjem til dinosaurene. Barna har også tidligere gitt uttrykk for at de liker å leke med dyr, dermed forstår vi dette som at barna har interesse for å både bygge med material og leke med dyrene sammen.

Som vi har nevnt tidligere i teorien vår skriver Öhman (2012, s.76) at barn trenger å leke fordi lek er noe som de synes er gøy og morsomt. Når vi ser denne teorien opp i mot empirien vår finner vi ut at barna i begge barnehagene snakker om lek som noe gøy og noe som engasjerer dem. Vi tenker at det kan imidlertid i dagens samfunn virke som om leken begynner å få mindre plass i barnehagen og at dette kan resultere i at leken blir truet. Når barna uttrykker hva de pleier å gjøre på i barnehagen svarer alle barna med et engasjement at de pleier og leke og at dette er noe som de synes er gøy. Vi forstår dette som at barna i begge barnehagene bruker mesteparten av tiden sin i barnehagen på å leke. Dette tenker vi er positivt fordi det peker mot en holdning om at leken får stor plass i hverdagen, ihvertfall i de to barnehagene som vi har vært i. Dersom leken skal få mindre plass i barnehagen vil dette kunne medføre at kvaliteten i barnehagen

svekkes fordi barna ikke får gjøre de som de gir uttrykk for at de synes er gøy, nemlig det å få leke. Wolf (2017, s.40) påpeker at barn lærer mye når de leker og har det gøy og dersom en tar vekk leken vil også læringsarenaen bli mindre. Som vi har nevnt tidligere står det i rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver at leken skal ha en sentral plass i barnehagen (Utdanningsdirektoratet, 2017). Vi forstår derfor dette som at det vil være viktig for alle framtidige barnehagelærer å ha et fokus på at lek skal ha en stor plass i barnehagehverdagen.

Et av funnene våre i empirien har vært at barna, spesielt i barnehage 1 uttrykker at de leker mye kroppslig lek. Leken som barna beskriver er tradisjonsleker som tikken, 1-2-3 rødt lys, politi og tyv og fisken i det røde hav. Dette forteller barna med et engasjement og et smil rundt munnen. Öhman (2012, s.100) påpeker at barn bruker kroppen sin aktivt og er mye i bevegelse når de leker. Sett opp imot de vi fant i empirien vår tolker vi at dette stemmer. Den kroppslige leken kan ofte bli sammenlignet med kaos og bråk for de voksne i barnehagen (Kibsgaard & Sandseter, 2013, s.78). Dermed kan dette på den ene siden medføre at de voksne griper inn og stopper den kroppslige leken fordi de vil ha orden og ro når barna skal leke. Dersom de voksne stopper den kroppslige leken kan dette føre til at barna ikke får tatt i bruk kroppen sin, noe som på den andre siden vil være negativt for barna fordi de ikke får utfolde seg slik de vil og barna får ikke brukt kroppen sin på alle de motoriske områdene (Osnes & Skaug, 2015). I teorien hevder Kibsgaard og Sandseter (2013, s.67) at dersom de voksne synes at leken blir for kaotisk er det lett for at de voksne begynner å sette grenser i leken til barna. I vår empiri uttrykker barna i barnehagen at de leker mye tradisjonsleker og kroppslig lek, noe som vi tolker som at de voksne i barnehagene vi har besøkt kanskje har klart å funnet en balanse mellom hva de synes er kaotisk og ikke. Dette kan handle om at barna som regel leker ute og at dette er med på å gjøre den kroppslige leken mindre ”kaotisk” for de voksne som er i barnehagen.

5.2 Deltakende voksen

Leken skal ha en sentral rolle i barnehagen og for at barna skal kunne oppleve ulike former for lek, er det viktig at de får både tid og rom til dette (Utdanningsdirektoratet, 2017, s. 20). Da vi intervjuet barna i barnehage 1 og 2, spurte vi hva de pleide å gjøre på når de er i barnehagen. Uten å nøle var det første barna svarte på dette spørsmålet “leke”. Siden barna svarte så raskt og konkret på spørsmålet vårt, tolket vi dette som at de får mye tid og rom til lek i barnehagen. Wolf (2017, s. 26) hevder at for å ivareta barn sin rett til lek i barnehagen må de voksne ha nok kunnskap lek. Dersom de voksne ikke tilegner seg tilstrekkelig med kunnskap om leken og dens

egenverdi, vil dette kunne medføre at barna får mindre tid til lek i barnehagen. Dermed vil de voksne også kunne bli mindre deltakende, nettopp fordi de ikke har nok kunnskap til å gå inn i leken med barna. Dette kan derfor forstås som at det er viktig at de voksne som jobber i barnehagen tilegner seg nok kunnskap om lek slik at de på best mulig måte kan være tilgjengelige voksne.

Som vi kan se i vår empiri gir barna uttrykk for de har lyst til at de voksne skal være deltakende i leken. Da vi spurte om barna i barnehage 2 om de hadde lyst at de voksne skulle være med å leke, svarte alle barna ja. I barnehage 1 fikk vi derimot litt forskjellige svar, men slik vi forstod det, var det en spesiell lek alle barna var enig om at de voksne skulle være med på og dette var ”fisken i det røde hav”. Öhman (2012, s.76) mener at leken er viktig fordi det er morsomt og gøy, og barna forteller oss at de synes det er gøy når de voksne er med å synger sammen med dem, når de lager fart på barna på slengdissa og når de er med på forskjellige tradisjonsleker. Oloffson (1993, s. 138) mener at dersom de voksne er med i leken og introduserer barna for forskjellige typer lek, vil barns lek bli både variert, rik og velutviklet. Dette kan by på problem dersom mange voksne frykter å forstyrre det som skjer i leken, og dermed nøler med å gå inn i lek med barna (Oloffson, 1993, s. 127). Vi mener at de voksne kan være deltakende på forskjellige måter, og at det ikke bare er det å gå inn i leken sammen med barna som er å være deltakende. De voksne bør også være deltakende på den måten at de introduserer nye leker for barna, og at de setter i gang lek sammen med dem. Vi kan også se på det Melaas (2013, s. 154) skriver om å være tilstedeværende som observatør ved å gi støttende blick. Dette innebærer blant annet å bruke kroppsspråket på en måte som gjør at barna føler at du er tilstedeværende sammen med dem. Vi forstår dette som at en måte å være tilstedeværende på er å få øyekontakt med barna og gi dem et nikk og et smil.

Som tidligere nevnt i teorikapittelet vårt, vil vi tilnærme oss leken ut i fra vårt kulturelle ståsted (Wolf, 2014, s. 14). Da vi spurte barna hvilken leker de pleide å leke i barnehagen, svarte de blant annet forskjellige tradisjonsleker som en, to, tre rødt lys, tikken, fisken i det røde hav og sang. Dette er kulturelle leker som har eksistert i lang tid og som de voksne kanskje kjenner til fra sin egen barndom. Etter at vi stilte barna spørsmålet om hvilken leker de voksne er deltakende i, kunne vi se at det er nettopp disse lekene barna trekker frem. Vi forstår dette som at det er de tradisjonelle og kulturelle lekene de voksne i disse barnehagene har mest kunnskap om. Öhman (2012, s. 239) påpeker hvor viktig det er at de voksne har nok og riktig kunnskap om lek, for at de skal kunne ta del i leken med barna. Kunnskapsområdet de voksne har bør

være både rikt og variert for at de skal kunne se barnas behov og interesse i de ulike leksituasjoner. Slik vi ser det, har de voksne sin kunnskap om lek stor betydning for at de skal kunne ta del i flere forskjellige leksituasjoner. Dersom de voksne ikke har tilstrekkelig med kunnskap, vil dette kunne føre til at de bare tar del i de lekene de kjenner fra før.

Barna i barnehage 2 forteller oss blant annet om en lek som vi mener kan overskride det tradisjonelle. Med engasjerte stemmer og store øyne forteller barna oss om når den ene ansatte i barnehagen serverte mat ut vinduet til barna. Kroppsspråket til barna og de engasjerte stemmene når de forteller oss om dette, gjør at vi tolker dette som en lek de husker godt og som de synes var veldig gøy. Kan det tenke seg at barna i barnehage 2 har hatt en fin lek da måltidet skulle starte, og at den ansatte da har tatt barns medvirkning på alvor ved å ikke stoppe leken? Nordli og Thormodsæter (2011, s. 54) skriver om viktigheten av at de voksne forstår de ulike måter barn uttrykker seg på, og at barns medvirkning starter i den voksne sin tanke. Vi mener at dersom barna gir uttrykk for at de har en fin lek når et måltid skal starte, må den voksne da vurdere om de kan spille videre på leken eller om måltidet kan utsettes. Dersom de voksne har for mange grenser kan dette føre til at barns lek både blir stanset eller begrenset (Wolf, 2017, s. 119). Dette vil dermed også føre til at barnas medvirkning vil bli hindret. Slik vi forstår det vil dette kunne sette en stopper for at barn får utøve medvirkning i barnehagen.

5.3 Ikke deltagende voksen

Det er stor enighet om at leken betyr noe for barns læring og utvikling og at lekens læringsarena er et viktig aspekt ved leken. Barn lærer både best og mest gjennom egen utforsking og lek sammen med engasjerte voksne og andre barn (Wolf, 2017, s. 40). Da vi spurte barna i barnehage 1 om de voksne var med å lekte svarte mange av barna nei. De mente selv at de voksne ikke hadde lyst til å være med, og at de heller ville gå rundt omkring å snakke sammen. Barna sier også at de voksne alltid sier nei når de blir spurt om å være med å leke, noe vi ser på som urovekkende. Som fremtidige barnehagelærere tenker vi at det å avvise barns ønske om at de voksne skal delta i leken er alvorlig, og i strid med det barnehageloven skriver om å ivareta barns behov for omsorg og lek (Barnehageloven, 2005). Melaas (2013, s. 154) skriver om de uengasjerte voksne som bare deltar i leken ved å bryte opp konflikter. Siden barna gav uttrykk for at de voksne ikke var med i leken, var vi nysgjerrige på om de brøt inn i leken dersom konflikter oppsto. Som vi kan se i empirien vår, svarte barna ja på dette spørsmålet. Vi forstår dette som at de voksne muligens ikke har nok kompetanse til å gå inn i lek med barna, dersom de kun går inn i leken for å stanse konflikter. Som Wolf (2017, s. 40) skriver lærer barna mest

og best med engasjerte voksne til stede, og dersom de voksne går inn i leken kun for å løse konflikter, tenker vi at dette kan være med på å svekke den læringsarenaen som leken har.

Barna i barnehage 1 uttrykker at de syns det er greit at de voksne ikke er med å leker. De forklarer dette med at de er store nok til å leke selv og at de ikke har behov for at de voksne skal være med. På den ene siden er det ikke alle barn som trenger inspirasjon fra de voksne når det kommer til lek (Öhman, 2012, s. 239). Vi tenker at dette kan gjelde de barna som selv klarer å starte den leken de ønsker å leke, og de som har nok lekekompetanse til å holde leken i gang. Utfra egne erfaringer har vi opplevd at noen barn kan være flinkere til å leke enn andre. Det kan dermed tenkes at de barna som leker fint uten at de voksne er innblandet, vil trenge mindre inspirasjon og støtte fra personalet i barnehagen. På den andre siden påpeker Öhman (2012, s. 239) også at noen barn har et større behov for å få inspirasjon og støtte fra de voksne i leken. Melaas (2013, s. 154) skriver at noen barn kan få støtte fra de voksne gjennom det å tilrettelegge det fysiske miljøet eller å introdusere barna for ulike materiell som de kan ta i bruk. Barna i barnehage 2 gav uttrykk for at de hadde lyst at de voksne skulle være med, men at det var greit at de ikke alltid var tilstede i leken. Slik vi ser det kan det være forskjellig fra barn til barn hvilken behov de har for at de voksne skal være med i leken. Noen barn syns kanskje det kan være vanskelig å finne på noe å leke, og trenger dermed inspirasjon og støtte fra de voksne for å komme i gang. Andre barn kan derimot synes det er greit at de voksne ikke blander seg inn i leken, fordi de mener de klarer å leke selv. Vi mener at de voksne i barnehagen må være lydhør og observante i forhold til hvilke behov de ulike barna har til voksenrollen i leken. Det er de voksne sitt ansvar å være tilstede på barnas premisser.

Noe som vi la merke til i empirien vår var at barna i begge barnehagene gav uttrykk for at de synes at det var greit at de voksne ikke var med i leken. Vi stilte oss undrende til dette. I teorien kan vi lese flere steder at barna trenger at de voksne er støttende og deltakende i leken. Blant annet skriver Olofsson (1993, s.126) at den voksne som deltar i leken beskytter og verner om leken. Dette kan tolkes som at det er viktig for barna at de voksne er tilstede og deltakende i leken. Ser vi denne teorien opp i mot det vi fant i vår empiri kan det peke mot en holdning om at det som står i teorien ikke nødvendigvis stemmer overens med det som barna selv føler. Samtidig finner vi også teori som sier at de voksne sin deltakelse i leken kan for noen barn assosieres med noe negativt fordi de har opplevd at de voksne styrer og dirigerer leken. Dette kan dermed forstås som at noen barn ikke har lyst at de voksne skal være med i leken fordi de har erfart tidligere at det ikke var gøy. På grunn av at teorien forteller oss både positive og

negative sider om de voksne sin deltakelse i leken, kan dette medføre at det kan bli vanskelig for de voksne i barnehagen og vite hvordan de skal forholde seg til dette. For at en skal finne en balansegang mellom det å være deltakende eller ikke deltakende i leken vil det være viktig å være lydhør ovenfor barnet i leksituasjoner (Öhman (2012, s.241). På den måten kan det bli lettere for de voksne og tolke hva barna uttrykker.

6.0 Avslutning

I denne oppgaven tok vi for oss problemstillingen ”Hva uttrykker fem-åringene i barnehagen om lek og de voksne sin rolle i leken?”. I vår undersøkelse valgte vi å gå ut i to barnehager og intervju barna som var i barnehagen for at vi skulle få et større innblikk i hva barna selv uttrykte. På grunnlag av at vi i vår oppgave var ute etter å høre hva barna selv uttrykte, uten at de andre voksne i barnehagen var tilstede, var det et viktig element i vår forskning at vi brukte barneintervju som metode.

Det vi har lært av å gjennomføre dette prosjektet er at det fins lite tidligere forskning på område som handler om de voksne sin rolle i leken. Noe vi også la merke til gjennom prosessen var at det var veldig vanskelig for oss å finne tidligere oppgaver eller forskning som hadde valgt å bruke barneintervju som sin metode. Videre har vi også gjort oss oppmerksomme på at det som står i faglitteraturen og teorien ikke alltid trenger om stemmer overens med det som en finner ute i barnehagen. Mye av den teorien vi leste bygget på at det var viktig at de voksne tok del i barns lek og at dette er noe barna selv ønsker. Men når vi gikk gjennom empirien vår fant vi flere funn som gav oss inntrykket av at barna selv ønsker å få leke alene.

Barna gav også uttrykk for at de voksne ikke alltid hadde lyst til å være med i leken. Dette var noe som vi stilte oss undrende til da vi lurte på hva som fikk barna til å føle at de voksne ikke hadde lyst å være med dem å leke. Alle barn er forskjellige og alle barn har ulike behov. Gjennom arbeide med dette prosjektet har vi lært at det er viktig at de voksne er lydhøre og tilstedeværende slik at de lettere kan oppfatte barna sine ønsker og behov. Vi har gjort oss oppmerksomme på at ikke alle barn ønsker at de voksne skal være med i leken, mens andre barn kan ha et større behov for støtte fra de voksne.

Vi har lært mye av å bruke barneintervju som metode i vår forskning, og det at barnestemmene kommer tydeligere frem er noe vi synes er viktig og er veldig opptatt av. Dersom vi hadde hatt

mer tid, ville vi intervjuet flere 5-åringer i forskjellige barnehager for å få et større og helhetlig bilde av hva barn uttrykker om lek og voksenrollen i leken. Vi ville også jobbet videre med å finne ut hvor mye lekekompetanse de voksne i barnehagene faktisk har, eller hva som gjør at de ikke vil være med å leke. Som fremtidige barnehagelærere vil vi arbeide mer med å få frem barnas perspektiv og deres stemmer, slik at vi kan bli mer bevisste på at vi jobber for barnas beste.

Referanser

- Barnehageloven. (2005). *Lov om barnehager*. Hentet fra https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64 - KAPITTEL_1
- Christoffersen, L., & Johannessen, A. (2012). *Forskningsmetode for Lærerutdanningene*. Oslo: Abstrakt forlag
- Eide, B. J., & Winger, N. (2003). *Fra barns synsvinkel. Intervju med barn, metodiske og etiske refleksjoner*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag
- Kibsgaard, S., & Sandseter, H. E. (2013). *Bevegelseslek i barnekulturen, tradisjoner og kulturelt mangfold*. Sandseter, E. B. H., Hagen, T. L., & Moser, T. (Red). *Kroppslighet i barnehagen: Pedagogisk arbeid med kropp, bevegelse og helse* (2utg.). Oslo: Gyldendal akademisk
- Lindqvist-Winther, D. (2014). *Den sociale fantasilegs forandrende potentialer: Symbolske og reale identiteter i børnehaven*. Rasmussen, T, H. (Red). *På spor etter leken: Lek under moderate vilkår*. Bergen: Fagbokforlaget
- Løkken, G., & Søbstad, F. (2013). *Observasjon og intervju i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget
- Melaas, T. (2013). *Blikk for lek i barnehagen. Starte, verne og videreutvikle*. Oslo: Kommuneforlaget
- Nordli, W., & Thormodsæter, B, M, S. (2011). *Tilstedeværende voksne- medvirkende barn: Endringsarbeid i barnehagen*. Kristiansand: Høyskoleforlaget
- Olofsson, B. K. (1993). *Lek for livet*. Larvik: Forsythia
- Osnes, H., & Skaug, H, N. (2015, 18. september) *Kroppslig lek, voksenkontakt og sosial lekemonster i barnehagen*. Hentet fra <https://utdanningsforskning.no/artikler/kroppslig-lek-voksenkontakt-og-sosiale-lekemonster-i-barnehagen/>
- Postholm, M. B., & Jacobsen, D. I. (2016). *Læreren med forskerblick. Innføring i vitenskapelig metode for lærerstudenter*. Oslo: Cappelen Damm
- Utdanningsdirektoratet. (2017). *Rammeplan for barnehagen: Innhold og oppgaver*. Hentet fra <https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/rammeplan-for-barnehagen-bokmal2017.pdf>
- Wolf, K. D. (2017). *Medvirkning til barns spontane lek i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget
- Wolf, K. D. (2017). *I møte med barns spontane lek*. Øksnes, M., & Rasmussen, T, H. (Red). *Barndom i barnehagen: Lek*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk
- Wolf, K. D. (2014). *Små barns lek og samspill i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget
- Öhman, M. (2012). *Det viktigste er å få leke*. Oslo: Pedagogisk Forum

Vedlegg

Vedlegg 1

Informasjonsskriv til barnehagen og forespørsel om deltakelse som informanter i intervju / observasjon til bruk i bacheloroppgave:

Vi heter **** og ***** å studerer ved barnehagelærerlinjen på HVL avdeling ****.

Høsten 2018 skal vi skrive bacheloroppgave. I arbeidet med denne oppgaven ønsker vi å ha en samtale/intervju med 5 åringer i barnehagen om hva de tenker rundt tema lek og de voksne sin rolle i leken. Barna og de voksne fra barnehagen skal være anonyme og det er kun alderen til barna som vil bli nevnt i oppgaven. Oppgaven vil bli basert på kvalitative undersøkelser. Dermed trenger vi frivillige til intervju. Vi ønsker å intervju tre barn på en avdeling i deres barnehage.

For å kunne nedskrive med mest mulig nøyaktighet hva som blir uttalt under intervjuet ønsker vi å gjøre et band opptak, transkribere dette i etterkant for så å bruke dette i analyse og drøfting. Opptaket vil behandles konfidensielt og både barnehagen og informanten vil bli anonymisert under transkriberingen. Opplysninger som kan avdekke identiteten til barnehagen, ansatte, barn eller foreldre vil bli utelatt. Opptaket vil bli slettet når oppgaven er levert inn,.

Før vi gjør disse intervjuene ønsker vi at informantene skriver under på et vedlagt samtykkeskjema. Dette kan oppbevares i barnehagen.

Tittelen på oppgaven vår er: De voksne sin rolle i barnas lek

Problemstillingen for oppgaven vår er: Hva uttrykker fem åringene i barnehagen om lek og de voksne sin rolle i leken?

Ta gjerne kontakt med meg eller veileder ved spørsmål. Veilederen min på denne oppgaven er *****. E-posten hennes er: *****

Samtykke til deltakelse i studien

Jeg har mottatt informasjon om studien, og er villig til å delta i denne studien

(Dato og signatur informant)

Vedlegg 2

Forespørsel om deltaking i forskingsprosjektet

” De voksne sin rolle i barns lek”

Bakgrunn og formål:

Vi er studenter ved barnehagelærerutdanningen ved Høgskulen på Vestlandet og høsten 2018 skriver vi bacheloroppgave. Arbeidstittelen på oppgava vår er ”De voksne sin rolle i barns lek”. Vi ønsker av den grunn å ha en samtale/intervju av noen av barna på gul avdeling/base for å finne ut hva barna uttrykker om de voksne sin rolle i leken og hva de synes om at de voksne er med eller ikke med i leken.

Vår problemstilling er:” Hva uttrykker 5-åringene i barnehagen om lek og de voksne sin rolle i leken?”

Hva innebærer deltakelse i studien?

Vi ber om deres samtykke til å få ha en samtale/intervju der barna deres deltar. Materialet vi får ut av dette vil bli nedskrevet som vi vil bearbeide, analysere og tolke. I analysen av samtalen/intervjuet vil alle personer som er involvert anonymiseres. Vi ønsker også å ta lydopptak av samtalen/intervjuet slik at vi kan bruke dette i analysen vår. I tillegg vil eventuelle gjenkjennelige opplysninger som vil kunne identifisere barnehage, faktiske barn eller voksne, bli utelatt fra materialet. Lydopptaket vil bli slettet med en gang vi har fått skrevet ned samtalen/intervjuet. Dataene vil bli makulert etter at oppgava er ferdig januar 2019. Det er frivillig å si ja til å delta i forskingen på vegne av barna deres. Dere kan når som helst reservere barnet deres uten å grunngi dette.

Samtykkeskjema vil bli oppbevart i barnehagen sitt arkiv.

Spørsmål kan rettas direkte til meg/oss på telefon ***** eller mail:

***** eller *****

Med vennlig helsing

***** og *****

Samtykke til deltakelse i studien

Jeg/vi har mottatt informasjon om studien, og er villig til at barnet mitt deltar i en samtale/intervju

(Dato og signatur foresatte)

Vedlegg 3

Intervjuguide

Hva pleier dere å gjøre på når dere er i barnehagen?

Hva leker dere når dere er i barnehagen?

Hvor er de voksne når dere leker?

Hva gjør de voksne på når dere leker?

Hvordan syns dere det er å ha de voksne med i leken?

Har dere lyst at de voksne skal være med dere å leke?

Er det noen av de voksne som leker mer med dere en andre?

Hva gjør de voksne når de ikke leker med dere?

Kan dere fortelle en gang når de voksne var med dere å lekte? Hva gjorde dere på da?